

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese de două ori pre septemana: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditorii foiei, pre afara la c. r. poste cu bani zăta prin scrisori francate, adresate către expeditorii. Pretulu prenumeratiunei pentru Săbiu este pre anu 7 fl. v. a. iar pre o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 65.

ANULU XXII.

Săbiu in 1830 Augustu. 1874.

(tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Mejestatea Sea c. și reg. apost. a inspectiunatu castrele dela Bruck de lângă Lait'a. De aci'a trecut la Totisiu în Ungari'a, comitatu de Inal. S. imp. archiducele Albrecht. In caletori'a de inspectiune se afirma ca Mejest. Sea va atinge și Aradulu.

Inaltimea Sea imperiale arch. Albrecht a sositu adi in Săbiu, unde va petrece mai multe zile și va assiste la exercitiile cele mari ale trupelor concentrate aici din tota Transilvania.

Prăsântia Sea P. Episcopu alu Caransebesiului, Ioanu Popasu și Preăsântia Sea P. Episcopu alu Aradului Mironu Romanulu au sositu eri in midilocalu nostru.

Diet'a Ungariei.

Budapest'a in 28 Iuliu 1874. Presedintele deschide ședința de adi a casei reprezentative la 10 ore.

Presedintele anuncie, ca legile sancționate și promulgate de curendu de către Cas'a magnatiloru s'au tramisu acelei'a spre a se depune la archiva spre pastrare. Cas'a trecendu la ordinea dilei continui desbaterea speciale asupra novelei electorali și incepe la § 32.

§§ 32 până la 39 se primescu fără nici o modificatiune. Acesti paragrafi se referescu la procedur'a conscripțiunei.

§ 39 suna: La rectificarea anuale a listei e de a se întrebuintă acea procedere care s'a observatu la compunerea prima (a listelor).

La rectificare au sa se sterga din liste toti acei'a, cari au muritu s'au pierdut in acestu intervalu dreptulu de alegere; suntu de a se introduce inse in lista acei'a, cari posedu dreptulu de alegere și nu suntu introdusi (inca) in lista s'au cari voiescu sa fia transcrisi dintr'o lista intr'alt'a.

Ad. Lázár propune, sa se primisca in alinea a două a acestui para-

grafu dispunetiunea, că acei'a cari si-au pierdut și si-au recăscigatu dreptulu de alegere, sa se pōta introduce decursive in liste.

Al. Nehrebecky tiene acestu emendamentu de prisosu fiindu ca este cuprinsu dejă in testu.

Al. Csánády pledēza pentru emendamentulu in cestiune relevandu momentulu, ca este de lipsa pentru precisiunea testului.

Paragrafulu se pune la votu, majoritatea celor de fatia se declara pentru acceptarea nemodificata a paragrafului, numerandu-se inse voturile se constatēza, ca cas'a nu este capabila de a aduce resolutiuni.

Al. Csánády se rōga de presidiu sa suspendeze ședința. T. Pechy dovedesce, ca conformu regulamentulu de casa in asemenea casuri trebuie sa se cetēasca catalogulu. Acestei pareri se alatura presidiulu și camer'a.

Presidiulu suspendēza ședința pre 5 minute spre a se ceti dupa redeschiderea ședinței catalogulu.

Dupa acest'a se reinnoesce votisarea și majoritatea primesce paragrafulu din cestiune nemodificatu.

§§ 40—42 se primescu nemodificati. In § 43 se primesce la propunerea lui Georgiu Molnár dispunetiunea, ca listele electorali sa remana spre scoapulu reclamatiloru in casele comunali nu numai dela 8 până la 12 ore in am. ci și dela 2 până la 6 ore dupa am.

Paragrafi urmatori până la § 56 se primescu fără modificatiune. Cu acestu paragrafu incepe secțiunea V a proiectulu de lege: „Despre procedur'a electorale.”

Contele Th. Csáky dorește, că această secțiune sa se modifice cu totulu, pentru ca in testulu ei de acum va dăansa la abuzuri numeroșe; de acea oratorulu propune, sa se remita secțiunea intrēga la comisiunea centrale cu instructiunea de a o redactă de nou pre bas'a urmatōreloru principii: 1) Alegerile sa se faca in tota tier'a intr' un'a di. 2) Cu provocare la legea municipale

intr'unu cercu electoralu nu potu sa voteze mai putienu de 200 și mai multu de 600 alegatori. 3) Actulu alegerii sa se termineze intr' un'a di. Oratorulu se rōga că propunerea sea sa se puna la votisare din punctu in punctu.

Enunciandu-se ministrulu de interne și referintele comisiunei centrale contr'a acestei propuneri, Cas'a o respinge și ia la desbatere secțiunea V.

La § 56, care statoresce terminulu escrierii alegeriloru se primesce o propunere a lui Col. Tiszá, dupa care se fipsēza nu 24 — dupa cum sta in paragrafu — ci 30 zile că terminu, până la care alegerile dupa ce au fostu escrise au sa se publice in fōi'a oficiōsa.

La § 58 care statoresce, ca alegerea deputatiloru se pōte face in cerculu electivu numai la unu locu, propune Irányi, că votarea sa se pōta face in comunele singuratece, care propunere inse se respinge.

La § 70 și 71 cari tienendu-se de olalta se ien in desbatere junctim, ministrulu de interne Szapáry suferu o calamitate mica, de care almintrene potea sa scape. Acesti paragrafi tractēza adeca despre candidatiune și statorescu, ca se pōte anuciá unu candidat și intr'o jumătate de ora dupa deschiderea alegerii. Aici se substernu unu votu de minoritate, care concede anuciarea de ablegati numai până la 8 ore sēr'a înainte de diu'a de alegere. Ministrulu se espuse pentru votulu minorității, care fu inse respinsu de către camera.

La § 76 se incinge o discussiune mai șgomotōsa. Acestu paragrafu statoresce votisarea publica. Irányi propuse votarea secreta și dupa densulu provōca Szederkényi partid'a drēpta, sa tramita din parte-i unu oratoru pre aren'a de lupte, căci la diu contra ea in fapta va fi numai o masina de votisare. Ne insinuandu-se nimene, provocatoriulu continua și in urma propune, sa remana modululu care a mai fostu și fia-care cercu electoralu sa constitue s'au votare publica s'au secreta.

Dupa densulu desvoltă Csernátony multe simpatii pentru votisarea secreta, pentru care pledă și deputatulu Schwarcz cu multu interesu. Acest'a inca provōcā partid'a drēpta sa tramita in discussiune pre vre unu oratoru din senulu ei, spre a argumentā propunerea comisiunei centrale. In urma se infatișā C. Eötvös, altu luptatoriu nu se aflā in falang'a dreptei.

In fine veni Tiszá, care se declara contr'a votisării secreta. Fiindu ca acum e vorb'a numai de o suplinire a legeri din 1848 și nu de statorirea dogmatica a principiiloru, sa se sustina obiceiulu celu vechiu cu atātu mai vertosu cu câtu trebuie inca sa probāmu, ca care modu de votisare dintre cele două va fi mai practic: votisarea publica s'au cea secreta? Includindu-se ședința, resolverea acestei întrebări va urmā in ședința urmatori'a.

Discursulu

capitanulu șopremu din districtulu Nasedului, Alexandru Bohatielu, rostitu in cas'a magnatiloru Ungariei, Joi in 13 Augustu n. a. c., cu ocasiunea desbaterii speciali asupra §-lui 5 din novel'a electorale.

Escellentissime dle presedinte! Ilustri magnati! — Proiectulu de lege, asupra cărui'a desbatemu acū, nu e satisfactoriu nici chiaru dupa testulu votatu in cas'a reprezentativa; cu atātu mai puțin inse pōte fi satisfactoriu deci modificatiunea ce ni-o presenta, la § 5 alu acestui proiectu, comisiunea juridica a casei magnatiloru. Deci pentru că sa-mi potu motivā votulu de voia sa dau la §-lu de sub întrebare, cu permissionea dvōstre, illustri magnati, mi-voiu luā voia sa aruncu o privire in trecutulu de 25 ani.

Erā in primavēr'a anului 1848, cându pre deasupra câmpiloru Ungariei planau sublimile ideie de egalitate, frătiētatē și libertate.

Prin diet'a din Posionu, la 1848

FOISIORA.

O privire scurta asupra Metropolitiei noastre române ort. din Transilvania, dela urdirea acelei'a până in tempulu de astadi.

Subscribulu — pentru intiparirea mai bine in memoria a evenimenteloru istorice amu facutu unu resumatu istoricu biser. pre câtu amu potutu mai scurtu, rogându pre Onoral'a redactiune, a-i dā locu in fōi'a noastră „Tel. Rom.” cu atātu mai vertosu, de ore-ce credu, ca acestu resumatu nu va fi superfluu nici pentru acei'a chiaru, cari au cetitu vre-unu opu istoricu, cu atātu mai vertosu, credu a nu fi superfluu pentru acei'a, cari inca nici nu au cetitu nici unu opu de cea mai mare insemnatate in viața noastră constitutional-bisericēscă, — hā pōte ca inca nici nu s'au procuratu vre-unulu, spre mai mare dauna spirituale a loru, pentru ca adese-ori se vorbesce de Metropoli'a noastră, de drepturile din vechime ale metropolitiei, de restaurarea metropolitiei noastre etc., fără de a sci multi dintre cei ce vorbescu de atari lucruri, ca ce suntu tōte acestea in fapta, și cari apoi aru potē ajunge la adeverat'a și faptic'a cunosciētia a acelei impregiurări mari ale bisericēi noastre numai atunci, cându si-aru dā studia, in interesulu loru propriu a studiā unu asifeliu de opu.

Că sa nu fiu lungu in vorbire, 'mi iau voia a reveni la objectulu ce mi-amu propusu:

Esistinti'a unei Metropolitiei române ortodoxe aici in Ardealu, o aflāmu inca la inceputulu vécului alu VI. sub celu dintāiu Metropolitu Teofilu, carele luā parte la sinodulu I. ecum., subscriindu-se intre cei'a-lalti parinti „alu Metropolitiei Gotiei Eppu.” Dupa marturisirea mai multoru autori au mai potutu fi și alti metropoliti înainte de Teofilu, daru nici unu istoricu vechiu, de altulu inaintea acestui'a nu face amintire.

Ce privesce inse resiedinti'a metropolitiloru ardeleni, in istoria nu se afla alt'a, decātu Belgradulu s'au Alb'a-Iuli'a, incependu dela Ieroteiu până la șuprimerea metropolitiei la an. 1700., daru dupa marturisirea mai multoru autori, șcaunulu metropolitiloru ardeleni, au fostu și inaintea de Ieroteiu in Alb'a-Iuli'a, din acelu motivu evidentu, căci metropolitii resiedēu in Metropolea tieriei, s'au in un'a și acea-si cetate cu principii tieriei, și Alb'a-Iuli'a a fostu totu-dēun'a resiedinti'a principiloru tieriei, iera sub romani a proconsululu romanu, subordioata fiindu acea metropoli'a in intielesulu canōneloru patriarhatulu Constantinopolitanu. Can. 3. sinod. ecum. II. pastrandu-si inse autonomi'a sea propria.

Metropoli'a Tranniei dela urdirea ei

până la Constantinulu celu mare, s'au tienutu de șcaunulu arhiepiscopescu din Tesalonica; iera dela acestu imperatu până la Iustinianu, s'au tienutu de șcaunulu patriarhalu alu Constantinopolei; dela Iustinianu până la Ieroteiu, s'au tienutu de șcaunulu arhiepiscopescu din Ocid'a s'au Iustinian'a prima; și dela Ieroteiu până la șuprimerea ei la an. 1700, s'au tienutu iera-si de șcaunulu patriarhalu din Constantinopole.

Metropolitii Tranniei s'au chirotonitu de către metropolitii Romaniei că esarchi legitimi a-i patriarhalulu ecum. din Constantinopole, cari inse de altmintrelea, n'au avutu nici o ingeriētia in afacerile metropolitiloru ardeleni.

Cu metropolitulu celu dintāiu Teofilu pre la inceputulu vécului alu 4-lea până la an. 1700, se incepe o serie de metropoliti, cari urmara unulu dupa altulu in șcaunulu metropolitanu alu Ardélului. Si pentru că sa nu se pērda din vedere firulu istoricu alu acestui resumatu, i vomu aminti cu numele in rendulu in care au urmatu. „Vechi'a Metropoli'a” incependu dela véculu alu 4, no arata urmatorii metropoliti: 1. Teofilu, 2. Ulfil'a, carele au tradusu bibli'a in limb'a gotica, pentru de o potē mai cu efeptu increștinā pre Goti, 3. Sevin'a, 4. Unil'a. Acesti'a urmara unulu dupa altulu până la an. 404, in șcaunulu metropolitanu. Alu 5 metropolitu au fostu Ieroteiu la an. 948 va

se dica, dela Unil'a până la Ieroteiu, din caus'a intunecimei aceloru tempuri, incediā incātu-va ordinea metropolitiloru. Ieroteiu au fostu șantitu de Teoflactu patriarhalu Constantinopolei, și l'a adusu cu sine principele Gil'a la Ardela. Dela acestu metropolitu până la an. 1348 iera nu se șcie ordinea metropolitiloru, la care anu că alu 6 metropolitu au fostu Ioanu I. 7. Ioanu II. 8. Teoctistu 9. Gerasimu 10. Ioreste 11. Varlaamu 12. Teofilu II. 13. Stefanu I. 14. Pavelu Tordasi 15. Genadiu I. 16. Ioanu III. la an. 1602 sub acestu metropolitu s'a reedificatu din fundamentu catedral'a metropolitana din Belgradu. 17. Demetriu, 18. Iosifu I. 19. Daniilu I, 20. Sav'a I. 21. Dositeiu 22. Genadiu II. 23. Ioreste II. 24. Stefanu II. acesti'a au pastoritu biseric'a iatre impregiurări fōrte grele. Pre la an. 1643 precum se pōte vedē din diplom'a de intarire ș principelui Racotzi, totu acestu metropolitu a tradusu testamentulu nou in limb'a romāna. 25. Daniilu II. 26. Sav'a II. Brancoviciu dela an. 1656—1680, acest'a suferi martiriulu pentru biseric'a sea, ca n'au voitu a-si parasi credinti'a stramosiēscă, și n'au primitu condițiunile deșositorie impuse de principele Apafi. 27. Iosifu II. 28. Ioasafu 29. Sav'a III. Vestemēnulu. 30. Varlaamu II. dela acestu metr. se incepe domnirea imperiale austriaca. 31. Teofilu la an. 1692. In dft-lele acestui metropolitu s'au facutu cele

s'au facutu trupul §-ii 3, 5, 8, 9, 13, 15 și 20, iera ceea ce privește reprezentatiunea poporului, adeca ce discutem și noi astăzi, ea s'între în viața, pe baza ecarității, prin alu 7-lea articolu alu dietei din Posionu.

Acésta însufletire și acestu miscamentu pentru reforme se lată în întreaga țieră și strabată și printre muntii Transilvaniei.

Resultatulu acestei'a fū I artic. alu legii ardeleni din 1848, prin care se pronunțara staturile Transilvaniei, ca și ele primescu ce se legiferase în Ungari'a prin alu 7-lea articolu Posionianu. În urmarea acestei'a, precum se enunțiasă și se aplicase în Ungari'a ecaritatea pentru fia-care locuitoriu: tocmai asiă se recunoscu și în Transilvania ecaritatea pentru fia-care locuitoriu, fără diferinția de naționalitate, limba și confesiune, și — se recunoscu pentru totu-déun'a și nestramutavere, declarându-se de abrogate toate legile anteriori, cari aru contradiice acestui principiu.

Ardélulu inse e mai delosu și mai muntos, decâtu cum e Ungari'a, și Clusiu e situatu foarte aproape de muntele Vladésa, care e acoperitu cu néna chiaru și în Iuliu. De aci și foculu și însufletirea pentru aceste principie numai decâtu începă a se potoli într'atâia, încâtu cându se legiferă alu II art. de lege, acest'a asiă mi-ti-lu dereșera, câtu numai în apariția și în form'a esterna a legii mai dai de urm'a reprezentatiunii poporului, în realitate inse ea e eludata. De altu-mintea ecaritatea nici n'a fostu aplicata în Tria în conformitate cu art. alu 7 din Ungari'a, ceea ce recunoscu chiaru și staturile ardeleni, cându — ca-si de escusa — punu în fruntea legii ca e numai până la adunarea comuna a ambelor patrie, ce se va țiené la 2 Iuliu și ce se și publicase etc.

Legelatorii ardeleni dara, dejă în legea electorală din Transilvania, se abatură dela principiulu primitu în alu 7-lea art. din Ungari'a. Ei adeca, statorindu dreptulu de alegere pentru fostii urbanistii și pentru cetățienii de pre pamentulu regescu, nu luara că base proprietatea de pamentu, ci primira censulu contributiunale. Mi-se pare inse, ca ei aru fi potutu primi proprietatea de pamentu că base a censulu tocmai asiă, cum se primi acest'a și în Ungari'a; căci și staturile transilvanene adusesă o lege urbanale înca în 1846, carea o și sancțiunase Majestatea Sa. Acésta lege urbanale s'aru fi potutu deci și aplică la conferirea dreptulu electorală, dara se urmă

alca-cum, statorindu-se censulu contributiunale de 8 fl. m. c., pe a căru base se întimplara apoi alegerile din 1848.

Statorirea acestui censu nascu o mare deosebire între dreptulu electorală ardélenu și între celu alu alegatorilor din Ungari'a. Acestu censu fū apoi mam'a multoru împarechiări și neîncredere, și potu dice, a multoru desastre pentru țiera; căci elu produse neîncredere între deosebitele clase și naționalități.

De 26 de ani dorescu cu sete acea clipita, în carea credem, ca legelatiunea comuna a Ungariiei și îndreptă odata acea greșelă ce o comiseram la Clusiu în 1848 atunci, cându crearamu alu II-lea art. de lege. De 26 de ani traiescu în acea speranță, ca legelatiunea Ungariiei — și fiindu ca ambele țiere se prefacura în o patrie — legelatiunea comuna a Ungariiei va apropiă și legea electorală a Ardélulu de art. 7 alu Ungariiei, omogenisându-o cestui'a. Speranț'a mea inse fū desierta; căci casa reprezentativă — în locu sa fia creatu o lege electorală nouă, basata pe principie cu totulu omogene — ea ne creă o novelă electorală, carea face deosebire cu ardelenii, primindu alu II art. ardélenu dela 1848.

Modest'a mea parere e, ca — după ce casa reprezentativă primi acestu art. — noi mai nainte de toate, trebuie sa cunoșcemu speciile de dare cari au fostu în Tria, că asiă sa potemu apoi otări, ca aplicat'a ea ôre potrivitu séu nu, acestu articolu? — În Transilvania — afara de darea capului, carea nici nu serveșcă că base la statorirea dreptulu de alegere — în 48 mai eră înca darea după pamentu, și înca multu mai mare decâtu cum e astăzi. Se platea adeca câte 40 cr. m. c., séu după valôrea de acum 70 cr. după câte o jugere de pamentu de prim'a clase. Afara de acest'a se mai platea câte 48 cr. după câte o parochia de vite de jugu; apoi câte 40 cr. după câte o parochia de vaci; asemenea se platea dare și după oi, albine etc. Toate aceste feluri de dări inse se numerale și compuneau censulu contributiunale de 8 fl. Dara chiaru abstragendu dela aceste dări, și luându de base numai darea după pamentu, după chieia de dare îndatinata pre atunci, în Tria erau alegatori toti aceia, cari solveau dare: în comunele de prim'a clase, după 15 jugere; în cele de a două după 18, în cele de a trei după 22 și în cele de a patra clase după 24 de jugere de pamentu. Astăzi inse după chieia de dare de acum celu ce solveșcă dare directă 8 fl. acel'a nu solveșcă numai 8 fl. 40 cr. ci — con-

siderându toate adausorile dela felurile dări — ea solveșcă mai multu decâtu 16 fl. Sontu țienutari, unde — după dispunțiunile novelei votate în casa reprezentativă — voru fi alegatori cei ce au în proprietate 17, 18, 27 de jugere de pamentu; dara suntu și de acelea, unde nici chiaru proprietari de câte 30, ba chiaru și de 40 de jugere nu voru fi alegatori.

Pentru a demustră acest'a 'mi-voiu luă voi'a sa me provocu la date oficiali. S'au estrasu din opidulu Naseudulu 21 de cetățienii, cari solveșcu cea mai mare dare. Primulu are 21 de jug. de pamentu aratoriu, 20 jug. de fenatiu și 14 de pasune; venitul curatu inse i este de 52 fl. iera contributiune solveșcă 16 fl. 12 cr. Acest'a dara nu pôte fi alegatoriu. Alu doilea are 30 de jugere, și înca nu pôte fi alegatoriu. Astu-feliu în cea mai mare parte a comunelor nu e nici unu singuru alegatoriu pre baza acestui censu.

Acésta angustăire inse e mai batetoria la ochi, deca facem o paralela între chieia de dare statorita în §-lu 4 pentru singuratecele țienute. În urm'a acesti'a în confiniulu militarie provincialisat, în cotele: Baciu, Bodrogu, Timisio, Torontalu și în părțile anesate cotulu Carasiu se receru numai 10 jugere; în cotele: Solnoculu de medilocu, Crasn'a, Zarandu, Cetatea de pétra, Iasigia și în districtulu Haidaciloru inse se receru numai 8 jugere. După acésta chieia, precându în districtulu Naseudulu, cu unu teritoriu de 50 m. □, abiă suntu 300 de alegatori, pre atunci în districtulu vecinu, în Cetatea de pétra, sontu 700 de alegatori, de-si numerulu poporatiunii e același cu a districtulu Naseudu, iera teritoriulu e numai pre diumetate câtu e a acestui'a.

Disproportionea se aréta înca-si mai tare, deca punem în paralela singuratecele comune ale districtulu Naseudu cu comune din cotele vecine, unde suntu alegatori după dreptulu dela vechiu. Asiă în cotulu vecinu alu Clusiu, comun'a Comatelecu are 1340 de suflete, cu abiă câte-va mii de jugere proprietate de pamentu. Aci suntu 150 alegatori, precându în districtulu Naseudu după 4000 de jugere cadu câte-va alegatori.

Acestea suntu atari diferinție, câtu eu credu celu puțin, ilustru magnati, ca 'mi-veli luă în consideratiune cererea, că sa binevoiti a recede dela primirea modificatiunii ce ne presenta comisiunea juridica la acestu §, și veli binevoit a primi testulu votatu în casa represen-

tativă, cu atâtu mai vertos, ilustru magnati, cu câtu ca acésta statorire a dreptulu electorală va sa aiba multu infunția la arondarea cercurilor electorali și la cea a comitatelor. Eu asiă credu, ca nime va află ca e justu, că unu țienutu de 42 m. □ — arondandu-se comitatele, sa aiba în comitetulu comitatense numai atâti reprezentanti, căti voru sa aiba și câte-va comane ce au unu teritoriu numai de câte-va mii de jugere.

Amu auditu accentuându-se inse, ilustru magnati, ca dora politic'a magiara, respectivă politic'a naționalității magare, aru pretinde angustăirea dreptulu electorală în Transilvania. Eu din parte-mi, fia-mi permisă sa dechiaru, ca înca partinescu politic'a magiara și deci ca și eu dorescu politic'a naționalității magiare; dara eu credu, ca ilustr'a casa a magnatoru numai atunci va urmari politica magiara, cându nu va angustăti drepturile, ci va cercă ale asiedia pre o base omogena. Ea atunci va urmă o politica magiara a naționalității magiare, cându va impartasi de egalitate în drepturi pre fia-care cetățieniu; atunci va urmă ea o politica magiara sanatoșă, cându nu va umblă după o politica nici provinciale, nici municipale. — Cându e vorba de statorirea dreptulu electorală, ori a alui dreptu, noi trebuie sa cautăm, ca — după acésta chieia, buna ôra în cotulu Albei inferioare — care va fi proporțiunea între cei îndreptătiți și între elementulu magiaru; căci, ilustru magnati, Ungari'a a fostu aperata din cele mai vechi timpuri mai alesu, desi nu chiaru eschisivu, nu numai de cei ce apartienu naționalității magiare, ci chiaru pre natuinea magiara o aperara toti cei ce apartienu Ungariiei!

Este cunoscutu apoi, ca între nobili mai atâti'a apartienu altoru naționalități, căti și natuunii magiare. Precum de aci, asiă și din aceea, ca aru intră între alegatori și câte-va percente din proprietarii mici, nu se va escă inse nici unu pericul pentru magiarismu în Tria. Fia-mi permisă s'o derivu ast'a de acolo, ca Ardélulu fū odata independentă, bă înca se țieneau atunci de elu și unele comitate din Ungari'a, în cari erau în preponderanță români, — și totuși chiaru atunci fū în flôre magiarismulu în Tria. Deci din impregiurarea, ca alegatorii magiari aru remăné în minoritate în unele cote, nu e de a se trage acea consecutiă, de carea se temu multi. Se me serveșcu d'unu esemplu. În acele țienuturi unde suntu numai câte doi alegatori — buna ôra în districtulu Naseudulu — elementulu magiaru nu pôte fi în majoritate,

dintâiu încercări pentru de a trage pre români la unire cu biseric'a apuséna. — Acestu metropolitu au țienutu sinodu la an. 1697 în Alb'a Iul'ia unde au propusu parasirea religiunii stramosiesci, și unirea cu biseric'a apuséna. Acésti'a au fostu începutulu unirei în Transilvania, care în locu se mai fi impotientatu înmult' înca și mai tare necesarile bietiloru români, căci turburările bisericiei și natiunii române de mai înainte acum luara dimensiuni totu mai mari în urm'a acestui sinodu.

Murindu Teofilu la an. 1697 și lasându biseric'a într'o stare foarte amară și urmă 32, Atanasiu I. sântitu la an. 1698. Sub acestu metropolitu dâmu de unu evenimentu istoricu foarte tristu: încercările predecesorelui seu Teofilu, de a uni pre români cu biseric'a apuséna, s'au realisatu, sfâșiindu acelu metropolitu pre români în două tabere mari confessionale, de ôre-ce la promisiunile mai multor'a și ale Aepului rom. cat. alu Strigoniulu Collonici, și cu deosebire prin neobositele stăruințe ale iesuitulu Pavelu Barani, — metropolitulu Atanasie se în duplică a țiené unu sinodu în Belgradu în 7 Iuliu 1698 adeca în a 6-a luna dela hirotonirea sea de Arhieru, în urm'a căruia imperatulu Leopoldu emise în 16 Febru 1699 diplom'a cea favoritoare unirei, pre a cărei basa Atanasie conchiamă — după cum se dice — unu sinodu generalu statoriu din protopopi, preoti, nobili și bețrâni, la monastirea S. Treimi din Belgradu în 4 Septembrie

1700., unde se primi unirea cu biseric'a apuséna.

E de însemnatu inse, ca unirea au primit'o numai o parte foarte neînsemnata din cleru și poporu, ceea-ce se vede din protestele ce s'au facutu în contr'a unirei, precum se afla în cronic'a lui Sincal la an. 1701: protestulu Brasioveniloru, Bârșeniloru, Fagarasieniloru, Belgradieniloru, Hatieganiloru și Hunedoreniiloru, precum și protestulu Eppului rom. din Maramuresiu Dositeiu, precum adevereșcă scriitorulu Nicolau Belleanu, carele de-si reformatu au fostu unu scriitoriu renumitu alu Transilvaniei, la care se provôca adese-ori chiaru și G. Sincal în cronic'a sea. — Impregiurarea aceea inse, ca unirea s'au facutu numai din interese materiali, se constatéda prin toate reseriptele regesci, căci pretotindenea unirea lui Atanasie și a celoru-lalti se conditionéda dela participarea lor la beneficiile și privilegiile de cari se bucura biseric'a rom. cat. și persoanele acestei'a.

Din impregiurările aceste provenira româniloru relele cele mai mari: 'și perdura unitatea națională, perdura arhieriscopatululu, perdura chiaru naționalitatea precum ne demostara istoria. A. T. Laureanu dice: „Românii înainte de unire 'și avéu provinci'a lor metropolitana cu metropolitulu în frunte, 'și avéu sinodele loru bisericesci nationale, iera după unire le perdura pre toate acestea.“ — Protopopulu unitu Nicor'a Beianulu scrie acestea:

„Tare me temu ca nu vomu avea altu folosu din unirea acésti'a, carea o amu facutu; ci vomu remăné numai cu ur'a între frati și cu muștrarea cugetulu.“ Și ôre cine nu e petrunsu de adevêrul acéstoru cuvinte chiaru și în diu'a de astăzi?! (Va urmă.) N. D. M.

Continuarea gazetei cu ilustrațiuni „León'a Lum'e i“. începuta de fericitul G. Asachi în 1840.

Cătra onor. familii române!
Institutiunea cea mai sacra pre pamentu este Familia.

Ea cuprinde în sine viața și sentimentele cele mai curate și mai dulci, cele mai venerabile și mai sante. — Etern'a iubire pentru sociulu seu, — sacrificarea de sine pentru densulu între pericolele vietiei; — iubirea cea mai neinteresata și mai sincera a parintiloru cătra copiii lor; adoratiunea copiiloru cătra parintii lor; — aceste și alte sentimente familiare ne facu sa venerăm familia cu sinceritate; — raporturile juridice dintr'ens'a o facu temel'ia ordnei statelor, siguranț'a vietiei societătiloru, și prin urmare și a singuraticiloru; — acésti'a ne face sa o sustinemu cu hotărare deplina.

Cultulu familiei este datoriu generalu a tuturor.

Unde familia e decădiata, societatea e injosita, — singuratecii nenorociti.

Inaltirea ei e trebuința de captenie a fia-cărui poporu, a fia-cărei societăți. . . .

Toate poporele desteptate se singurescu cu cea mai mare grabire a si-o inaltia prin toate medilôcele întiepte; — între altele anume și prin asiă numita: „a siesea mare putere“ pre pamentu: prin diu'aristic'a!

Toate natiunile mai în-otate sustienu mai multe specii de „dicare ale familiei“, prin cari inaltia pre toti membrii ei, prin neinterupta petrecere nobila și instructiva în generalu.

Nu mai noi, români nu avemu asemenea diuaristica compuse cu destula ingrigire. Nu are familia româna nici o gradinuta diuaristica, prin care preambulându-se usioru, sa se simta inaltia câtu de putieno macaru.

Prin urmare este de extrema urgentia sa ne descăptăm și noi români, la asemenea publicatie! și apoi nici strainii nu voru mai puté dice, ca nu suntemu capabili de acestu elementu de cultura.

Pre temelulu acestoru impregiurări, mai multe familii române, unindu-ne în comitetu, amu facutu unele dispositii preparatôre, pentru că în curendu sa se pôtă publică o fôie univ'ersala pentru familie. —

Asociandu noi program'a noastră cu program'a pretioșei foi: „León'a Lum'e i“ a fericitulu G. Asachi, reinnoita acum'a de cătra onor. D. A. G. Asachi, fiulu susu laudatulu, — cu mare placere

căci intrăga poporațiunea e română. Si totuși, districtul Nasedului — dându proba ca nu urmaresce politică eschisiva nationale, alese unu reprezentante magiari, dara nu prin beuturi si mancări, ci prin incredere. De altu-mintea noi vedemu, illustri magnati, ca in Ungaria se inscriusera ca alegatori noi — pre basea legii din 48 — atâti'a, cătu numerulu privilegiatoru e de diece ori mai micu ca a acestora. Si totuși vedemu, ca influința e in mân'a acelei a 10 părți, care apartiene natiunii magiare. Acésta influința va rămâne in mân'a lor in Ardélu si in acele comitate, unde densii voru escelá prin sciința, patriotismu si prin servitiu pentru binele comunu; unde inse voru escelá prin acesteia cei de nationalitate nemagiara, acolo voru eserce influința acestia, iera nu vei stricati, apartiene ei chiaru si nationalității magiare. Din acésta impregiurare inse póte sa resulte pentru patria numai folosu, nici căudu inse dauna.

In urm'a acestora, de-si nu e satisfactoriu §-lu 5 alu proiectului de novela electorale nici dupa testulu votatu in cas'a reprezentativa, de óre-ce eu a-si fi doritu sa se creodie o lege electorale radicale, — totuși lu primescu dupa cum s'a redusu in cas'a reprezentativa, căci aflu in novela multa îndreptare. Aflu adeca progresu in aceea, ca ea dá dreptulu de alegere si onoratoriloru, cari nu locuiescu in cetáti, de-si art. II alu legii din 48 li denegá dreptulu electorale, asiá cătu, pre cându unu capelanu din Clusiu séu unu invetiatoriu-adjunctu de aci, aveau dreptulu electorale: pre atunci unu canonicu din Blasiu nu-lu avea. Primindu eu deci acestu §, rogu pre ilustr'a casa a magnatoru sa binevoiesca a-lu primi si ea, nu numai din punctulu de vedere alu dreptății, ci si din celu alu politice; căci va sa casione mare dorere maiorității locuitorilor ardeleni acea impregiurare, ca in cottulu Cetáției-de-pietra póte fi cine-va alegatori si numai dupa ¼ sesiune — de-si Cetatea-de-pietra se tienu de Ardélu inainte de 38 — pre cându in Ardélu se cere de patru si de cinci ori mai multu, si acést'a numai pentru ca Cetatea-de-pietra se anesá Ungariei cu ce-va mai inainte.

Acést'a aru fi nedreptate, si de aceea mi repetu rogarea, ca ilustra casa a magnatoru sa binevoiesca a primi §-lu 5, dupa testulu votatu in cas'a reprezentativa.

Brasiovu in Augustu 1874. Multe lucruri momentuose s'au intemplat in lun'a trecuta si cu acést'a aici si despre acesteia prea puti-nu au amintitu foile

venimu a anuncia, ca in curendu vomu continua a publica „Icón'a Lumei“ cu programa noua, cuprindendu tóte ramurile — culturai prin nobila petrecere. Spre acestu scopu s'au unitu cu noi unu frumosu numeru de autóre, autori si colaboratori; si ne-amu pusu in întielegere cu bune institute de xilografie, (sapatórie in lemnu), pentru a puté publica framóse ilustratiuni.

Program'a acestui jurnal este universalu, despre totu aceea, ce póte face nobila petrecere, séu cultura prin petrecere pentru fia-care membru din familia.

Anume mai alesu vomu presentá articli din urmatótele specii:

Articli de fondu, in modu practicu, despre tóte medilócele, prin cari se póte inaltá famili'a romána.

Biografiile si portretele celor mai eminente persóne románe si straine.

Poesii alese; poesii poporale; novele, romanuri, comedii, povesti, fabule; — s. c. l.

Ilustratiuni si descriptioni despre lucrurile cele mai interesante din lumea romána si din lumea mare.

Articli de sciința de interesu generalu practicu, precum articli istorici, fizici, astronomici etc. —

Bibliografia romána si straine, cu aprecieri. Anunciarea cártiloru celor mai bune din lume.

Bucáti de musica, si aprecieri de-

románe. Cu dreptu se plangóau unii doi profesori din Moldov'a dicendu: „Dorimu sa urmarimu progresulu scolariu, la d-v. inse d'uarele románe din Transilvani'a si Ungari'a de tóte se ocupa pré patieno de scóla si fóia scolastica nu aveti, de acést'a amu resfoitu dicarele, cá se aflómu ce-va despre esamene, despre impartirea premioloru despre momentulu scolarioloru si n'amu potutu aflá nimic'a.*) Nefacendu altii comunicámu noi pre scurtu despre esamenele la scólele románe gr. or. si despre asociatiunile de cultura ale sasiloru din Transilvani'a cari au avutu adunárele loru generale in Brasiovu.

Esamenele dela gimnasiulu rom. gr. or. de aici, cele orale si scripturistice, au decursu dupa program'a care s'a publicatu in „Tel. Rom.“ Nr. 52 a. c.

Esaminele publice atáto la scólele gimnasiale, reale si comerciale cátu si la cele normale de baieti si fetitii au decursu din 10 pâna in 13 Iulie a. c.

La acesteia au asi-tatu deosebiti ascultatori tinerimea scolara si corpulu didacticu dupa sporiulu ce au aretatu au seceratu laud'a comisariului dlui protop. Ioanu Baracu si a ascultatoriloru. La esamenele de maturitate ale gimnasistiloru si comercialistiloru au presidatu Ilustritatea Sea dlui archimandritu si vicariu metropolitanu Nicolau Pop'e'a, care si a espresu indestulirea si multamirea sea cu rezultatele obtinute. —

Cetirea clasificatiuniloru, impartirea premioloru si incheierea anului scolastic s'au seversitu Dumineca in 14 Iulie a. c. in sala cea mare a gimnasiului, in care dupa celebrarea servitiului ddieescu in biseric'a s-tului Nicolae si rugaciunea de multamire din genunchi s'au adunatu toti scolariu, corpulu didacticu si unu publicu numerosu de tóte clasele au umplutu sala gimnasiului si galeriele.

Domnulu directoru Dr. I. Mesio't'a au deschisu festivitatea cu unu discursu petrunderiu, a aretatu cursulu invetiamentului de preste anu, a aretatu ca au frecuentatu 191 scolari la gimnasiu, 14 la scóla comerciale si 61 la scóla reala si 521 la scóla normale, copii si copile, in totalu 787 de elevi.

Mai incolo a trasu atentiunea publicului pentru interesulu unei instruii romanesce, aretandu, ca clasele institutelor románe aru puté fi mai bine frecuentate cu deosebire cele de fetitii. Se afla parinti, cari suntu condusi de ide'a

*) Mai anu ni facu óre-cine imputare ca fóia nóstra consacra pré multu spatiu afaceriloru scolastice; domnii din Moldov'a ni se pare ca cetescu numai asiá dísele foi liberale. Red.

spre productiuni de musica, declamatiune, teatru, etc. —

Sálonu de conversatiune, ori foiletonu despre véti'a sociala, „bon-ton“, s. c. l. Mod'a. —

Ce e nou? la románi, si in lumea mare; despre societáti de cultura, scoli, etc.

Datinele popóreloru. — Varietáti. — Fapte laudabile, si fapte criminale, — ridicule, etc.

Curiositáti, ghicitari, cimilituri, rebus, anecdote, satire, dicatori, proverbiu, umor, etc. etc.

Economi'a casei; — sfaturi folositoare familiei in generalu.

Din medicin'a poporala, gradinarie, etc. — Pre urma numele abonatoriloru.

NB. Ori-ce usiurintia, frivolitate, patima politica ori personala — va fi esclusa din fóia.

Fóia nóstra va fi terenulu de întielegeri pacifice pentru toti románii fára distectiune, terenu, pre care se va combate totu ce e rev, prejudetiu, lúcsu pasiune, — si se va sustiené totu aceea, ce póte face nobila distractiune — pâna si pentru copile si copii. —

Interesulu este comunu, alu nostru alu tutororu. Sa ne unimu dara cu totii, fia-care cu bunavoința sea.

Florantinu,
redactoru.

ratacita, ca negligendu limb'a loru sa invetié mai întâiu limb'i straine.

Aceia nu seiu, ca impressiunile cele dintâiu suntu mai puternice si influințiéza asup'a directiunei in tóta viéti'a loru. Scólele straine delatura impresiunile religiose si nationale romanesce si astu-feliu prin scóle straine se crescú monstruositáti. Aréta mai incolo, ca s'a deschisu si clas'a V-a de fete prin concursulu reuniunei femeiloru románe si alu on. delegatiuni scolare si provóca la cercetarea acestoru clase.

Asup'a scóleloru de comerciu inca atrage atentiunea publicului care se pare ca n'are o ideia corecta despre scopulu loru care este: „de a formá comercianti buni dara si románi buni si calti.“ Deci invetiarea contabilitáției, a catastoheloru in 6 luni etc. in modu mechanicu nu mai coresponde in diu'a de astadi scopulu.

Comunica publicului, ca scólele comerciale si au capetatu dreptulu de publicitate si provóca cá tinerimea cu aplecări pentru comerciu sa le cerceteze, cá sa aiba preparatiunea, care se cere adi dela unu comerciantu. In fine multiamiesce tuturor factoriloru cari au ajutoratu si ajuta aceste institute nationale romanesce. (Cuventarea aru fi de doritu a se tipari.)*

Urmédia cetirea clasificatiuniloru si impartirea premioloru. Numerulu eminentiloru a doveditu sporiulu celu de laudatu.

Dupa acesteia Hustr. Se Par. Vicariu archiepiscopescu cá comisariu consistorialu incheia festivitatea cu o cuventare din adanculu inimii, incuragíaza pre románi la oper'a culturii si anume a culturai romanesce nationale morale, aréta multamirea sea si recunoscinti'a sea corpulu profesoralu si didacticu pentru ostenelele sele si doved'a ce au aretatu si cu acesteia s'a incheiatu anul scolasticu 1873/4.

Asociatiunile de cultura ale sasiloru din Transilvani'a si au avutu adunárele generali, întâiu cea atragatoriloru la tiente (puscasiloru) in 7/19 Augustu a. c. cari s'au primitu cu multa ceremonie si s'au produsu in puscatari. Puscasulu celu dintâiu a fostu unu sasu brasioveanu.

La banchetorile loru si au cam datu in petecu ajungendu cu toastele pâna la certe. Cu tóte aceste adunárele mentiu-nate nu suntu de a se desconsiderá, o a rít'e a si arm'a suntu cele dintâiu pentru véculu acest'a.

Joi in 8/20 Augustu a. c. a fostu adunarea generala a invetiatoriloru si profesoriloru sasi. La acést'a au participatu multi, si unulu din Berlinu. Multa silintia si dau ómenii a inaintá pre cámpulu scólei încátu voiescu a întrece si pre cei din Berlinu. Propunerile dlui prof. Neugeboren pentru studiulu religiei a batutu la ochi chiaru si acelu reprezentante din Berlinu. Ómenii voru sa mérga cu ideile nu inse si cu cei ce au se cuprinda ideile. Facu cá si ai nostri cu disertatiuni pentru arderea cadavreloru. Cestiuni de cari pre noi n'aru trebui sa ne dóra capulu, cáci arsi suntemu noi destulu pâna suntemu vii de diversele calamitáti, ce sa ne mai ardemu si dupa ce amu scapatu de foculu necasuriloru.

Vineri in 9/21 ale curentei au fostu adunare generale a reuniunei pentru cunoscenti'a tierii (Landes-Kunde). Multi s'au adunatu si la acést'a. Presidinte a fostu superintendentele Dr. Teutsch. Deschiderea a urmatu cu unu cuventu insuficientu. Tóte au decursu in o directiune desteptátore nationale sasésca. Disertatiunea dlui profesor dela facultatea juridica din Sabiuu Ziglauer despre desceptarea sasiloru si faptele loru din secolulu trecutulu dupa Maria Theresi'a, sub imp. Iosifu II. pre la an. 1780—1792 n'amu potutu calificá alt-feliu decâtu de electrisarea sasiloru in cele nationale si pentru constitutiunea loru sasésca. In sectiunea istorica Prfes. Gos a cetitu despre Daci si elementulu romanu din Transilvani'a. Elu cu date a constatatu cumca in románii din Daci'a precumpanesce elementulu romanu si suntu adeverate remasitiile acestora. Totu Vineri

*) Noi amu publicá-o bucurosu R.

au fostu adunarea societáției pentru cercetarea muntiloru, care au si facutu escursiune pre Postovarulu.

Sambata in 10/22 ale curentei a fostu adunarna generala a Asociatiunei agricole. Pre lângu acést'a au fostu si espositiuni de vite, de producte, plante si flori. Producte romanesce s'au vedintu numai dela 2—3 románi, din contra sasii din tóte părțile s'au aretatu cu de aceste. De-si mici aceste espositiuni inse au fostu fórt'e interesante. Ele erau cum trebuie sa se gandésca cei ce voru sa incépa progresulu in cultura, adeca sa incépa dela fundamentu, dela coliba, dela gradina dela lângu casa, dela câmpu, dela vite corespondentórie; cá sa nu se multiemiésca economii cu vitiei si cu martióge.

Eri Dumineca in 11/23 ale curentei a fostu productiunea asociatiuniloru pentru stingerea focului; surprindítore productiuni au aretatu asociatiunile din Sabiuu Sighisóri'a si cea de aici. Dlu Dr. Lindner a insuflétitu fórt'e pre cei de aici. De siguru ei se voru interesá de acésta institutiune umanitara in viitoriu mai multu cá pâna acum.

La tóte aceste 6 asociatiuni au participatu vre-o câte-va sute membrii strainii intre cari multi sateni.

Nu dícemu alt'a decâtu amu dori sa vedemu si pre románii nostri in asociatiuni diverse cum vedemu pre sasi si apoi producendu ceva cu spiritu, dara nu vorbindu cá sa trecu tempulu si sa nu ispravésca nimic'a.

Desin in 4 Augustu 1874.

Dle redactoru! In Nr. 44 alu „Federatione“ a. c. a aparutu o corespondința din cerculu Lapusului ungurescu cu dte 14 Iunie a. c. subscrisa de domnulu Nicolau Cosm'a, notariu cercualu, si fiulu antecesorelui meu, — prin carea între altele declara starea bisericelor si a scóleloru gr. or. din protopopiatulu meu, de deplorabile si decadinta si apromite ca cu alt'a ocaziune va reveni asup'a acestui obiectu. Pâna acum inse subscrisulu nu are scire, cá corespondintele sa fi revenitu; pentru aceea cu totu respectulu lu provóca, cá sa-si implinésca apromisiunea sea in celu mai scurtu tempu, pentru cá se pota dá o adeverata deslusire si a lámurí adeverulu, căci la casu contrariu declaru corespondința intra cătu se referesce la starea bisericelor si scóleloru de confessiunea nóstra, de netemeinica.

Acésta provocare trebuia sa se faca in diariulu, in care a aparutu si corespondința, adeca in „Fed.“ daru fiindu ca dupa cum suntu informatu acolo i s'au mai responsu numitului autoriu — din partea unoru preoti gr. or. din cerculu Lapusului ungurescu, subscrisulu se róga de onorat'a redactiunei a „Teleg. Rom.“ cá sa binevoiesca a dá locu in colónele sele acestei provocári.

Samoilu Copsi'a
protopopu gr. or.

Varietáti.

*) Mai multe diurnale din patria spunu, ca organele Romaniei vatama fruntariile nóstre. Unu casu aru fi fostu la Gimesiu, unde capitanulu Valescu a ocupatu cu fortia armata o gradina de preterenu ungurescu si a demolat'o. Totu acele adaugu ca acela-si capitanu a intratu la 5 l. c. cu 30 feciori la Apahavas si Kerekbük pre teritoriu ungurescu, au prinsu pre mai multi ungureni si iau dusu la Bacáu. La 9 a intratu de nou cu fortia armata in tíera, au luat dela pastorii ce se retrasese dela loculu numitu mai afundu in tíera, turmele si leau manatu. — „Pester Lloyd“ afla cu cale a scrie unu articulu de fondu si a recomendá o satisfactiune simtítoria pentru Romani'a, cá sa nu se mai repetésca asemenea invasiuni.

*) Technicii absoluti gasescu posturi la marin'a c. r. de resbelu. Trebuie sa fia cetatieni austro-ungari, sa nu fia trecutulu de trei-dieci de ani, sa fia sanatosi, sa scie perfectu nemtiesce; mai departe sa arete ca au functiunatu cá practicanti, celu pucinu doi ani

in vr'unu stabilimentu renunitu de masine fia in launtru fia afara de monarchia. Cei ce voru avé cualificatiunea de mai susu se primescu la marin'a c. r. de resbelu cá ingineri de masine clas'a III cu unu salariu de 1000 fl. pre lánge bani de cuartiru normati pentru gradulu X de oficiali marinari.

Cererile instruite cu atestatu de botezu, séu de nascere, atestatu de medicu militariu despre sanatate, diploma de politechnicu, eventualu despre cunoscenti'a altoru limbi straine, atestate despre prac'a de mai înainte, la casu de minoritate, atestatu despre invoierea parintiloru séu a tutoriloru, despre purtarea politica-morale — suntu de a se substerne celu multu pánla 30 Septembrie a. c. ministeriului comunu de resbelu (sectiunea marinei.)

Primirea e provisorica pre doi ani.

* * * Gimnasiulu slovacu si seminariulu pedagogicu din Reti'a mare suntu prin ordinu ministeriale dela 20 l. c. disolote rezervandu-li-se fundatoriloru dreptulu de a dispune cu testatele loru.

Nr. 1998/sc. — 12 pl.

Concursu.

Devenindu in vacantiá trei stipendii de statu de câte 500 fl. v. a. menite prin resolutiunea pré inalta din 8 Aprile 1864 pentru clerici gr. or. absoluti, cari voiescu a-si continuá studiile la vre-o Universitate, — pentru conferirea loru se escrie prin acést'a concursu pánla 1 Septembrie a. c. st. vechiu.

Doritorii de a capetá unulu din aceste stipendii au a substerne petitiunile loru la Consistoriulu archidiecesanu pánla terminulu pusu cu armatórele documente :

- Atestatu de botezu;
- Atestatu de maturitate.
- Atestatu, ca au absolvatu cursulu clericalu de trei ani la institutul nostru archidiecesanu pedagogico-teologicu si
- Atestatu de paupertate.

Sabiú, din siedinti'a Consistoriului archidiecesanu plenariu tiena in 10 Augustu 1874
(3—3)

Nr. 1999/Sc. — pl. 13. 1874.

Concursu.

Devenindu vacante din fundatiunea Franciscu — Iosefian'a 4 stipendii, si anume: unulu de 250 fl. v. a. pentru ascultatori la vre-o Universitate séu unu Politechnicu; dóue de câte 100 fl. v. a. pentru ascultatori la vre-o academia din patria, si unulu de 50 fl. pentru scolari la gimnasia, scóle comerciali séu reali, — iéra din fundatiunea Morgaiana unulu de 50 fl. pentru scóle gimnasiali, comerciali séu reali — pentru conferirea loru se escrie prin acést'a concursu cu terminulu pánla 15 Septembrie a. c. st. vechiu.

Competitorii la aceste stipendii au a-si substerne Consistoriului archidiecesanu pánla terminulu pusu, cererile loru instruite cu atestatu de botezu, ca suntu románi de religiunea gr. or., cu atestatu scolasticu despre sporiulu facutu in studii, cu atestatu de paupertate; si in fine cu unu reversu despre aceea, cum-ca dupa absolvirea studieloru voru servi in patria celu pacinu 6 ani, din contra voru rebonificá sum'a intréga a ajutoriului primitu.

Sabiú, din siedinti'a Consistoriului archidiecesanu plenariu tiena in 10 Augustu 1874.
(2—3)

Nr. 2447 — 1874.

Concursu.

Cu gratiosulu decretu alu inaltului Ministeriu reg. ung. de colte si instructiunea publica de dtulu 2 Augustu 1874 Nr. 6504 aprobandu-se fundatiunea de stipendii a lui Ioanu Gavrilu Vajda de Soos-Mezö (Globo) fostului casariu de banca la cas'a regia principala, si a so-

tiei lui Elisabet'a nascuta Folioviu: pre anulu scolasticu 1874/5 cu acést'a se escrie concursu publicu la trei stipendii de câte 60 fl. v. a. si unu stipendiu de 50 fl. v. a.

Competitorii la aceste stipendii au sa-si substerne suplicele loru la subscrisula Consistoriu metropolitanu gr. cat. alu Alb'a-Iuliei celu multu pánla 25/13 Septembrie 1874.

In suplice voru avé de a documentá :

a) ca frecuentéza vre-o scóla publica reala, gimnasiala, academia, séu universitate ori politechnica cá ascultatori ordinari. —

b) ca au portare morale buna, ca au facutu progresu bunu in studie, ca suntu de religiunea gr. cat. séu de confesiunea gr. resariténa, si ca sciu bine romanesce. —

c) ca suntu consangeni cu piulu fundatore séu cu soci'a acestui'a.

La casulu cându din familiile fundatoriloru nu s'aru aflá competitori calificati, stipendiale se voru conferi la teneri románi, cari voru puté sa documenteze :

a) ca frecuentéza vre-o scóla publica reala, gimnasiala, academia, universitate séu politechnica cá ascultatori ordinari. —

b) ca au portare morale buna, ca au facutu progresulu celu mai eminentu in studia preste totu, — ca suntu de religiunea gr. cat. séu de confesiunea gr. resariténa, — ca sciu bine romanesce, si ca intru adeveru suntu seraci si lip-siti de medilóce de intretinere.

Din siedinti'a Consistoriului metropolitanu gr. cat. din Alb'a-Iul'i'a tiena in Blasiu la 22/10 Augustu 1874.

Consistoriulu metropolitanu gr. cat. de Alb'a-Iul'i'a si Fagarasiu.
(2—3)

Concursu.

Spre ocuparea statiunei de invetiatoriu primariu la scóla confessionalu Dragusiu Protopopiatulu Fagarasiului II se escrie concursu pánla 1 Sept.

Emolumentele suntu 180 fl. v. a., cuartiru in edificulu scólei si lemne de focu dupa trebuintia.

Cei cari aru dorí se ocupe acést'a statiune sa produca atestatu, precum ca au absolvitu celu putienu 2 clase gimnasiale si atestatu de cualificatiune, fiindu de rel. gr. or.

Avrigu, 11 Augustu 1874.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Vasiliu M a c s i m u ,
adm. prot. Fagarasiului II.

(2—3)

ad Nr. 109 protop. — 1874.

Concursu.

Devenindu vacanta statiunea de invetiatoriu la scóla confessionalu greco-orientale din Cetea in protopresbiteratulu Albei-Iuliei prin acést'a se escrie concursu pánla 1 Septembrie st. vechiu.

Emolumentele suntu :

- 140 fl. v. a. din fondulu scol. care se va plati in 4 rate egali.
- 2 orgii de lemne.
- 6 ferdele gráu mestecatú ; si
- cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupá acést'a statiune, sa binevoiesca a-si aterne petitiunile loru instruite conformu prescrieloru Statutului organicu la subscrisulu pánla terminulu susu indigitatu.

Alb'a-Iul'i'a 12 Aug. 1874.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Alessandru T o r d o s i a n u ,
prot. gr. or.

(2—3)

Nr. pp. 154—1874.

Concursu.

Pentru ocuparea postului invetiatorescu la scóla populara romána gr. or. in comun'a Somesieni (Somesinfaleu) in protopresbiteratulu Clusului, — se escrie concursu pánla in 5 Sept. a. c. cá in 8 Sept. negresitu sa se póta tiena alegerea.

Emolumentele suntu : a) 200 fl. v.

a. ; b) cuartiru liberu in cas'a scólei ; c) 0 remoneratiune pentru scóla de repetiune si adulti. —

Doritorii de a ocupá acestu postu, suntu potiti a-si tramite petitiunile sele subscrisului pánla in 5 Sept. a. c. fiindu instruite in sensulu §-lui 13 alu Stat. org. si adresate cátra sinodulu parochialu.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Clasiu 9 Augustu 1874.

V. R o s i e s c u ,
prot. gr. or.

(2—3)

Concursu.

Pentru ocuparea unui postu de capelanu, pre lánge venerabilulu betranu parochu primariu in parochi'a de clas'a I-ia gr. or. din Satulungu in tractulu protopopescu I-ju alu Brasiovlui si asesore consistorialu titularu parintele Neagoe Pope'a se escrie prin acést'a, cu concessiunea maritalui consistoriu archidiecesanu, concursu cu terminu pánla in 20 Septembrie a. c.

Cu postulu acest'a este impreunata a trei'a parte din tóte venitele parochiale ale prementionatului parochu.

Concurrentii au a tramite prea onoratului domnu protopopu Iosifu Baracu la Brasiovu suplicele loru, instruite in sensulu statutului organicu si conformu dispositiuniloru sinodului archidiecesanu din 1873 pentru regularea parochieloru § 16 p. b.

Satulungu in 6 Augustu 1884.

In contielegere cu prea onoratulu domnu protopopu respectiv,

Comitetulu parochialu dela biseric'a Sántei Adormiri din Satulungu.

(1—3)

Concursu.

Fiindu necesitate a se asiedá unu capelanu, pre lánge neputinciosulu parochu Nicolae Gajea din comun'a Chei'a in protopresbiteratulu Branului, se escrie prin acést'a concursu :

Emolumentele impreunate cu statiunea acést'a de capelanu, suntu : jumetate din tóte venitele parochiale, Chei'a, care fiindu calificata de clas'a a III-a are o dotatiune anualu de 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acést'a statiune, sa-si astérna concursele loru, instruite dupa prescriesele statutului organicu, — pánla la 14 Septembrie 1874 cându se va tiena si alegerea — la protopresbiteratulu Branului.

Chei'a in 14 Augustu 1874.

Comitetulu parochialu in contielegere cu parintele protopopu aternatoriu.

(1—3)

Concursu.

Pentru indeplinirea statiunei a dóua de parochu in comun'a Ludosiu, scaun. Mercurei, se deschide concursu, pánla la 15 Septembrie a. c. st. v. —

Doritorii de a ocupá acést'a statiune si voru adresá cererile loru, — instruite conformu dispositiuniloru statut. org. si a coneluseloru sinodului archidiecesanu din anulu 1873 — subsemnatulu adm. prot. in Mercurea, pánla terminulu indicatu.

Dotatiunea :

- 150 fl. v. a. din cas'a alodiale.
- dela 200 familii câte o ferdela cucuruзу sfermitu.
- Accidentile stolai usuate.

Mercurea 12 Augustu 1874.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Ioanu D r o c u ,
adm. protop.

(1—3)

Concursu.

Pentru ocuparea a dóue posturi invetiatorescu la scóla normale din Câmpeni confessionalu gr. or. se deschide prin acést'a concursu.

Salariile impreunate cu aceste posturi suntu : Invetiatoriului de clas'a I 300 fl. v. a. ; de clas'a a II 400 fl. v.

a. alta nimica. Cuartiru si lemne nu li se dá.

Doritorii de a ocupá aceste posturi invetiatorescu, au a-si tramite petitiunile loru instruite in sensulu § 13 din Statutul organicu pánla in 18 Sept. st. v. a. c. Scaunului protopresbiteratulu gr. or. in Câmpeni.

In contielegere cu comitetulu parochialu gr. or. din Câmpeni.

Câmpeni 8 Augustu 1874.

Ioanu P a t i t i ' a ,
protopopu.

(2—2)

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei vacante de invetiatoriu de clas'a a II-a in comun'a Sanpetru protopresbiteratulu gr. or. alu II le alu Brasiovlui se escrie concursu pánla la 29 Aug. a. c. st. v.

Emolumentele suntu :

Salariu anualu 180 fl. v. a., pentru cuartiru 20 fl. v. a. din cas'a alodiale ; dela fia-care copilu scolaru 40 xr.

Din beneficiile comunale : adeca parte la impartirea livediei comune de fenu si unu stratu de varza.

Concurrentii au sa scie cantárele si tipiculu bisericeii ; care are sa fia si cé cantoru pentru care servitiu i se platescu dela fia-care gasda 5 cupe bucate, cucuruзу séu orzu dela fia-care gazda neorosticu 20 xr. veduvele 20 xr. si alte venituri indatinat cantoresti precum dela botezu cununie, si morti . . . —

Doritorii de a ocupá acést'a statiune au sa-si inaintiede petitiunile loru instruite cu documentele prescrie in statutulu organicu inspectorului scolaru districtuale, si protopresbiteru dlu Ioanu Petricu in Brasiovu.

Sanpetru 28 Iuliu 1874.

Comitetulu parochialu gr. or.
prin Nicolau F r a t e s i u

(2—3)

presiedinte.

Concursu.

Pentru ocuparea posturilor invetiatorescu la scólele confessionalu gr. or. din comunele josu insemnate se deschide prin acést'a concursu.

Salariile impreunate cu aceste posturi suntu :

- La scóla confessionalu din Albacu 300 fl. cuartiru si lemne.
- La scóla confessionalu din Arad'a 300 fl. cuartiru si lemne.
- La scóla confessionalu gr. or. din Vidra de josu 250 fl. v. a. cuartiru si lemne.
- La scóla confessionalu gr. or. din Ponorelu 200 fl. cuartiru si lemne.
- La scóla conf. gr. or. din Scarisior'a 200 fl. cuartiru si lemne.

Doritorii de a ocupá aceste posturi invetiatorescu, au a-si tramite petitiunile loru instruite pánla in 14 Sept. a. c. scaunului protopopescu in Câmpeni.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Câmpeni 8 Sept. 1874.

Ioanu P a t i t i ' a ,
protopopu.

(2—3)

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu cl. I dela scóla confessionalu gr. or. din opidulu Codlea protopresbiteratulu Branului se escrie prin acést'a concursu pánla la 30 Augustu st. vechiu anulu curentu.

Emolumentele suntu :

Din cass'a alodiale 150 fl. v. a.
Dela circ'a 50 elevi a 40 xr. —
20 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a-si tramite recursele loru in sensulu Statutului organicu si sa fia versatu in cantári bisericescu, proviedute cu documentele necesarie parintelui protopresbiteru tractuale in Zernesci pánla la defiptulu terminu.

Codlea in 4 Augustu 1874.

Cu invoierea oficiului protopopescu.
Comitetulu parochiale.

I. M o r a r i u ,
parochu.

(2—3)